

Skýrsla um starfsemi Héraðsskjalasafns Svarfdæla

Niðurstöður eftirlitskönnunar Þjóðskjalasafns Íslands á starfsemi héraðsskjalasafna 2017

ÞJÓÐSKJALASAFN
ÍSLANDS

Deember 2018

Efnisyfirlit

Inngangur	2
1. Meginniðurstöður og athugasemdir	3
2. Úrvinnsla og niðurstöður	5
2.1 Upplýsingar um héraðsskjalasafn og rekstur þess	5
2.2. Húsnæði og skjalageymslur	7
2.3 Öryggisafritun og neyðaráætlanir	9
2.4 Afhendingarskrá	9
2.5 Skráning og frágangur pappírsskjalasafna	10
2.6 Aðgengi að skjalaskrá	11
2.7 Safnkostur.....	12
2.8 Lestrarsalur og notkun safnkosts	14
2.9. Miðlun safnkostsins.....	15
2.10 Rannsóknir.....	16
2.11. Eftirlit með afhendingarskyldum aðilum.....	17
Fylgiskjöl	20
Fylgiskjal 1 – Spurningar í eftirlitskönnun um starfsemi héraðsskjalasafna 2017	21
Fylgiskjal 2 – Athugasemdir Héraðsskjalasafns Svarfdæla við fyrstu drög að skýrslu.....	36

Inngangur

Ný lög um opinber skjalasöfn voru sett árið 2014 og sköpuðu nýjar aðstæður fyrir opinber skjalasöfn. Samkvæmt lögnum er Þjóðskjalasafn framkvæmdaaðili opinberrar skjalavörslu og skjalastjórnar. Í lögnum er kveðið á um að Þjóðskjalasafn hafi eftirlit með því að héraðsskjalasöfn starfi í samræmi við lög. Til þess að uppfylla þessa eftirlitsskyldu kannaði Þjóðskjalasafn stöðu og starfsemi héraðsskjalasafna árið 2017 með rafrænni spurningakönnun.

Skýrsla þessi um starfsemi Héraðsskjalasafns Svarfdæla er unnin upp úr svörum safnsins við þessari könnun. Svör eftirlitskönnunarinnar miðast við stöðu héraðsskjalasafnsins í lok árs 2016. Björk Hólm Þorsteinsdóttir, héraðsskjalavörður, svaraði spurningum könnunarinnar.

Drög að skýrslu þessari voru send safninu til athugasemda 5. júlí 2018 með framlengdum athugasemdafresti til 21. september. Þann 31. ágúst bárust athugasemdir við skýrsluna og eru þær birtar í fylgiskjali 2 í þessari skýrslu. Villur frá fyrstu drögum hafa verið leiðréttar en brugðist við öðrum athugasemdum Héraðsskjalasafns Svarfdæla í skýrslunni sjálfri.

Heildarskýrsla með samanteknum niðurstöðum fyrir öll héraðsskjalasöfnin er gefin út á prenti og á vef Þjóðskjalasafns Íslands. Skýrslur um starfsemi einstakra héraðsskjalasafna fá héraðsskjalasöfn, sveitarfélög sem aðilar eru að viðkomandi héraðsskjalasafni, Samband íslenskra sveitarfélaga og mennta- og menningarmálaráðuneytið í hendur. Óskað verður eftir því að rekstraraðilar safnsins sendi Þjóðskjalasafni tímasetta áætlun fyrir 30. október 2019 um hvernig skuli standa að úrbótum í starfsemi safnsins, sbr. 5.-16. tölul. 1. kafla þessarar skýrslu.

Samantekt: Njörður Sigurðsson, sviðsstjóri upplýsinga- og skjalasviðs Þjóðskjalasafns Íslands.

1. Meginniðurstöður og athugasemdir

Meginniðurstöður og athugasemdir miðast við ákvæði laga nr. 77/2014 um opinber skjalasöfn, reglna sem settar eru á grundvelli þeirra og reglugerðar nr. 283/1994 um héraðsskjalasöfn. Gerð er grein fyrir úrvinnslu og niðurstöðum einstakra spurninga í kafla 2.

Meginniðurstöður um starfsemi Héraðsskjalasafns Svarfdæla eru eftirfarandi:

1. Héraðsskjalasafn Svarfdæla skilar árlegri skýrslu um starfsemina til Þjóðskjalasafns sbr. 2. mgr. 12. gr. laga nr. 77/2014 um opinber skjalasöfn.
2. Héraðsskjalasafn Svarfdæla heldur afhendingarskrá/aðfangabók skv. 9. gr. reglugerðar nr. 283/1994 um héraðsskjalasöfn.
3. Héraðsskjalasafn Svarfdæla skapar aðstöðu fyrir safngesti til að skoða skjöl úr safnkosti sbr. 2. tölul. 13. gr. laga nr. 77/2014 um opinber skjalasöfn.
4. Héraðsskjalasafn Svarfdæla gengst fyrir rannsóknnum sem tengjast safnkosti sbr. 5. tölul. 13. gr. laga nr. 77/2014 um opinber skjalasöfn.
5. Geymsluskrár Héraðsskjalasafns Svarfdæla uppfylla, skv. svörum safnsins, reglur nr. 573/2015 um frágang, skráningu og afhendingu pappírsskjala afhendingarskyldra aðila.
Héraðsskjalasafn Svarfdæla sendi ekki geymsluskrá yfir frágengið og skráð skjalasafn og því er ekki hægt að meta hvort að skjalaskrá uppfylli reglur nr. 573/2015 um frágang, skráningu og afhendingu pappírsskjala afhendingarskyldra aðila
6. Geymsluskrár Héraðsskjalasafns Svarfdæla eru ekki aðgengilegar notendum sbr. 2. tölul. 13. gr. laga nr. 77/2014 um opinber skjalasöfn.
7. Skjalageymslur tryggja að mati héraðsskjalavarðar ekki örugga vörslu safnkosts sbr. 18. gr. laga nr. 77/2014 um opinber skjalasöfn.
8. Héraðsskjalasafn Svarfdæla afritar ekki mikilvæg skjöl sbr. 18. gr. laga nr. 77/2014 um opinber skjalasöfn.
9. Héraðsskjalasafn Svarfdæla hefur samþykkt málalykla skv. reglum nr. 572/2015 um málalykla afhendingarskyldra aðila. Safnið sendi ekki málalykil sem það hefur samþykkt sem fylgiskjal með könnuninni og því var ekki hægt að meta hvort að málalyklar sem safnið hefur samþykkt uppfyllti reglur um málalykla.
10. Héraðsskjalasafn Svarfdæla hefur samþykkt skjalavistunaráætlanir skv. reglum nr. 571/2015 um skjalavistunaráætlanir afhendingarskyldra aðila. Safnið sendi ekki skjalavistunaráætlun sem það hefur samþykkt sem fylgiskjal með könnuninni og því var ekki hægt að meta hvort að skjalavistunaráætlun sem safnið hefur samþykkt uppfyllti reglur um skjalavistunaráætlanir.
11. Héraðsskjalasafn Svarfdæla vinnur ekki að því að gera mikilvæg skjöl aðgengileg almenningi, s.s. á vef eða með öðrum hætti, sbr. 20. gr. laga nr. 77/2014 um opinber skjalasöfn.
12. Héraðsskjalasafn Svarfdæla hefur ekki tekið við tilkynningum um rafræna gagnagrunna og skrár skv. reglum nr. 625/2010 um tilkynningu á rafrænum gagnagrunnum og skráum afhendingarskyldra aðila.
13. Héraðsskjalasafn Svarfdæla hefur ekki tekið við tilkynningum um rafræn skjalavörslukerfi skv. reglum nr. 624/2010 um tilkynningu og samþykkt á rafrænum skjalavörslukerfum afhendingarskyldra aðila.
14. Héraðsskjalasafn Svarfdæla hefur ekki samþykkt rafræn skjalavörslukerfi afhendingarskyldra aðila skv. reglum nr. 624/2010 um tilkynningu og samþykkt á rafrænum skjalavörslukerfum afhendingarskyldra aðila.

15. Héraðsskjalasafn Svarfdæla hefur ekki tryggt varðveislu rafrænna gagna skv. reglum nr. 100/2014 um afhendingu á vörsluútgáfum rafrænna gagna afhendingarskyldra aðila.
16. Héraðsskjalasafn Svarfdæla stundar ekki eftirlit með skjalavörslu og skjalastjórn afhendingarskyldra aðila sbr. 4. tölul. 13. gr. laga nr. 77/2014 um opinber skjalasöfn.

2. Úrvinnsla og niðurstöður

2.1 Upplýsingar um héraðsskjalasafn og rekstur þess

Í 2. mgr. 11. gr. laga nr. 77/2014 um opinber skjalasöfn er kveðið á um hvaða upplýsingar skuli vera í umsókn um leyfi til reksturs héraðsskjalasafns. Þar kemur fram að í umsókn skuli gera grein fyrir áætluðum rekstrarkostnaði, húsnæði, búnaði og fjölda starfa sem safninu er ætlað. Í 2. mgr. 12. gr. laganna segir jafnframt að rekstraraðilar héraðsskjalasafns skuli árlega skila til Þjóðskjalasafns skýrslu um starfsemina. Sambærilegt ákvæði er að finna í 9. gr. reglugerðar nr. 283/1994 um héraðsskjalasöfn. Í 1. gr. reglugerðarinnar er jafnframt kveðið á um að fjárhagslegur rekstur héraðsskjalasafns skuli tryggður.

Spurt hvar hvernig rekstrarform héraðsskjalasafnsins væri (spurning 1.4), fjöldi starfsmanna (spurning 1.5), fjöldi stöðugilda (spurning 1.6) og hvort þörf væri á fjölgun starfsfólks (spurning 1.12). Þá var spurt um skiptingu hlutfalls verkefna hjá héraðsskjalasafni (spurning 1.7), hver rekstrarkostnaður safnsins væri (spurning 1.8) og um hversu mikið af rekstrarfé kemur frá styrkjum sem Þjóðskjalasafn veitir (spurning 1.9). Einnig var spurt um hvort héraðsskjalasafnið gæfi út ársskýrslu (spurning 1.10) og hvort til væri stofnsamþykkt fyrir héraðsskjalasafnið (spurning 1.11)

2.1.1 Sveitarfélög sem eiga aðild að Héraðsskjalasafni Svarfdæla

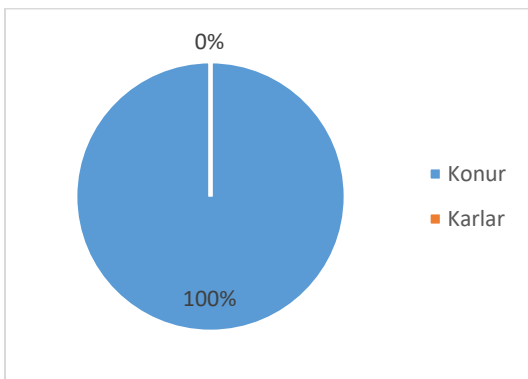
Sveitarfélög	Íbúafjöldi 1. desember 2016
Dalvíkurbyggð	1.818

Niðurstaða: Héraðsskjalasafn Svarfdæla var stofnað árið 1980. Núverandi héraðsskjalavörður er Björk Hólm Þorsteinsdóttir. Eitt sveitarfélag á aðild að Héraðsskjalasafni Svarfdæla, þ.e. Dalvíkurbyggð.

2.1.2 Hvert er rekstrarform héraðsskjalasafnsins?

Niðurstaða: Héraðsskjalasafn Svarfdæla er rekið af Dalvíkurbyggð. Héraðsskjalasafnið er sjálfstæð stofnun en forstöðumaður þess er að auki forstöðumaður bókasafnsins.

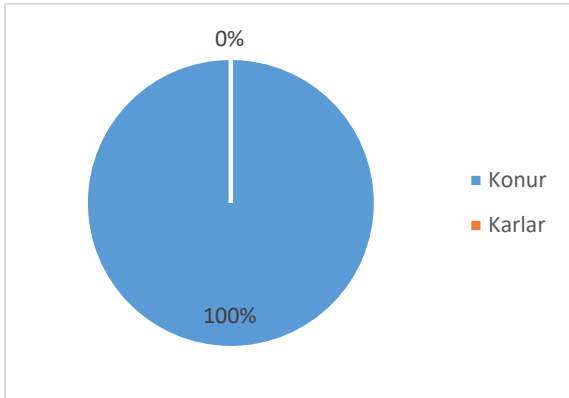
2.1.3 Fjöldi starfsmanna árið 2016

Starfsmenn	Fjöldi	%
Konur	2	100%
Karlur	0	0%
Samtals	2	100%

Niðurstaða: Á Héraðsskjalasafni Svarfdæla störfuðu árið 2016 tveir starfsmenn, báðir konur.

2.1.4 Fjöldi stöðugilda árið 2016

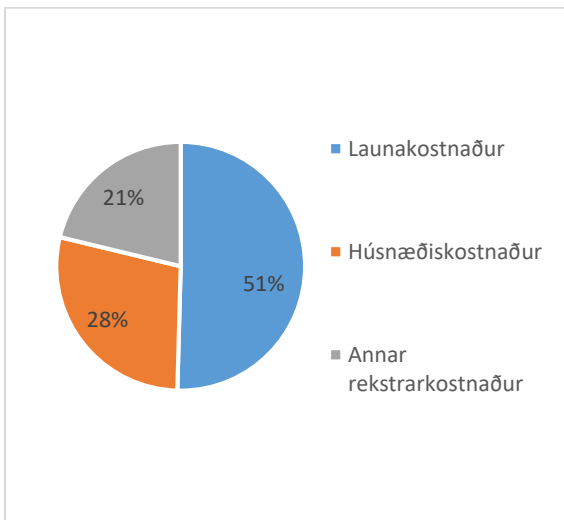
Starfsmenn	Fjöldi	%
Konur	0,75	100%
Karlur	0	0%
Samtals	0,75	100%

Niðurstaða: Með stöðugildi er átt við fjölda starfa á ársgrundvelli. Dæmi: Starfsmaður sem starfar á ársgrundvelli í 100% starfi telur 1 stöðugildi. Starfsmaður sem starfar á ársgrundvelli í 50% starfi telur 0,5 stöðugildi. Á Héraðsskjalasafni Svarfdæla voru á árinu 2016 samtals 0,75 stöðugildi og voru þau skipuð konum.

2.1.5 Skipting hlutfalls verkefna

Niðurstaða: Héraðsskjalasafn Svarfdæla hefur ekki yfirlit yfir skiptingu hlutfalls verkefna sem eru unnin á safninu.

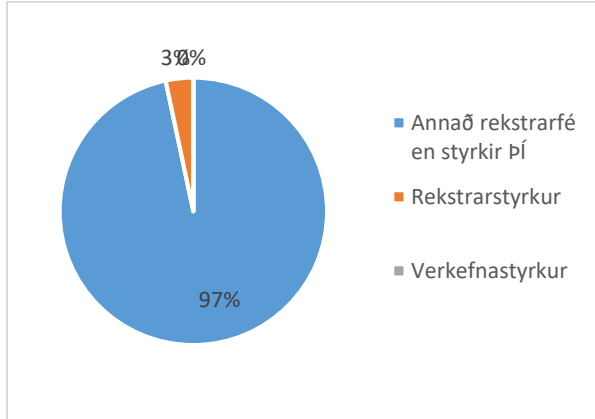
2.1.6 Hver var rekstrarkostnaður héraðsskjalasafnsins árið 2016?

Rekstrarkostnaður	Kr.	%
Launakostnaður	5.339.470	50%
Húsnæðiskostnaður	3.000.000	28%
Annar rekstrarkostnaður	2.247.938	21%
Samtals	10.587.408	100%

Niðurstaða: Rekstrarkostnaður Héraðsskjalasafns Svarfdæla árið 2016 nam kr. 10.587.408. Þar af var launakostnaður kr. 5.339.470, húsnæðiskostnaður kr. 3.000.000 og annar rekstrarkostnaður kr. 2.247.938.

2.1.7 Hversu mikið af rekstrarfé safnsins kemur frá Þjóðskjalasafni Íslands árið 2016 (bæði rekstrarstyrkur og verkefnastykur)?

	kr.	%
Annað rekstrarfé en styrkir ÞÍ	10.234.908	97%
Rekstrarstyrkur	352.500	3%
Verkefnastykur	0	0%
Samtals	10.587.408	100%

Niðurstaða: Héraðsskjalasöfn skulu njóta styrks úr ríkissjóði samkvæmt 1. mgr. 9. gr. laga nr. 77/2014 um opinber skjalasöfn. Styrkir til héraðsskjalasafna eru annars vegar rekstrarstyrkir sem öll héraðsskjalasöfn fá og hins vegar verkefnastykir sem héraðsskjalasöfn geta sótt um í verkefni við skönnun og miðlun heimilda. Þjóðskjalasafn Íslands sér um að úthluta þessum styrkjum. Á árinu 2016 fékk Héraðsskjalasafn Svarfdæla kr. 352.500 í rekstrarstyrk en ekkert í verkefnastyki. Það gera samtals 3% af öllu rekstrarfé Héraðsskjalasafnsins.

2.1.8 Gefur safnið út ársskýrslu?

Niðurstaða: Í 2. mgr. 12. gr. laga um opinber skjalasöfn er kveðið á um að rekstraraðilar héraðsskjalasafns skuli árlega skila til Þjóðskjalasafns skýrslu um starfsemina. Sambærilegt ákvæði er að finna í 9. gr. reglugerðar nr. 283/1994 um héraðsskjalasöfn. Héraðsskjalasafn Svarfdæla gefur út ársskýrslu á rafrænu og prentuðu formi. Skýrslan er send Þjóðskjalasafni Íslands.

2.1.9 Er til stofnsamþykkt fyrir héraðsskjalasafnið?

Niðurstaða: Til er stofnsamþykkt fyrir Héraðsskjalasafn Svarfdæla en hún var ekki send Þjóðskjalasafni sem fylgiskjal með könnuninni.

2.1.10 Telur héraðsskjalavörður að þörf sé á fjölgun starfsfólks?

Niðurstaða: Héraðsskjalavörður taldi þörf á að fjölga starfsfólki um samtals 0,75 til 1 stöðugildi til að ná að sinna fyrirliggjandi verkefnum, s.s. við skráningu á ljósmyndum og hljóðupptökum.

2.2. Húsnæði og skjalageymslur

Í 18. gr. laga nr. 77/2014 um opinber skjalasöfn er kveðið á um að opinber skjalasöfn skuli „ tryggja örugga varðveislu skjala sem eru á ábyrgð þeirra, óháð formi þeirra“. Jafnframt segir í 1. gr. reglugerðar nr. 283/1994 um héraðsskjalasöfn að þess skuli gætt að fyrir hendi sé fullnægjandi húsnæði héraðsskjalasafna. Skjalageymslur opinberra skjalasafna þurfa að vera þannig úr garði

gerðar að þær tryggji örugga varðveislu skjala og að tryggt eins og mögulegt er að lágmarka tjón sem getur orðið á skjölum.

Spurt var hvar höfuðstöðvar héraðsskjalasafnsins og skjalageymslur væru til húsa (spurning 2.1) og hvort það væri í eigin húsnæði eða í leiguhúsnæði (spurning 2.2). Jafnframt var spurt hvar hvernig aðstaða væri fyrir starfsfólk og gesti (spurning 2.3) og um stærð húsnæðis héraðsskjalasafns, þ.e. um fermetrafjölda (spurning 2.4). Að lokum var spurt var hversu margir hillumetrar á héraðsskjalasafninu væru í notkun og hversu margir væru lausir (spurning 2.5), hvort að skjöl væru varðveitt á annan hátt en í hillum, t.d. á vörubrettum (spurning 2.6), hvort að héraðsskjalavörður teldi þörf á auknu geymsluplássi fyrir safnkost innan fimm ára (spurning 2.7) og hvort að skjalageymslur héraðsskjalasafns tryggðu varðveislu og öryggi safnkosts að mati héraðsskjalavörðar (spurning 2.8).

2.2.1 Hvar eru höfuðstöðvar safnsins og skjalageymslur?

Niðurstaða: Höfuðstöðvar Héraðsskjalasafns Svarfdæla eru í Ráðhúsi Dalvíkur á Dalvík. Safnið hefur ekki annað húsnæði.

2.2.2 Er safnið í eigin húsnæði eða leiguhúsnæði?

Niðurstaða: Húsnæði Héraðsskjalasafns Svarfdæla er leiguhúsnæði.

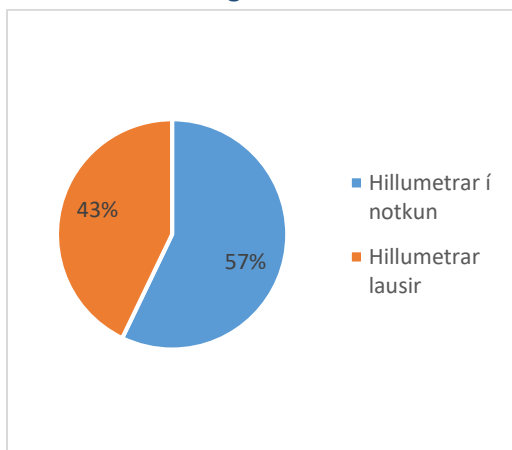
2.2.3 Hvernig er aðstaða fyrir starfsfólk og gesti?

Niðurstaða: Í Héraðsskjalasafni Svarfdæla er sameiginlegt rými fyrir vinnuaðstöðu, skrifstofu og gesti.

2.2.4 Hver er fermetrafjöldi húsnæðis héraðsskjalasafns?

Niðurstaða: Samtals er húsnæði Héraðsskjalasafns Svarfdæla 131,2 fermetrar. Héraðsskjalavörður gaf ekki upp hversu margir fermetrar færu undir almenna vinnuaðstöðu, skrifstofu, geymslur og lestrarsal.

2.2.5 Hversu margir hillumetrar eru í notkun og hversu margir hillumetrar eru lausir?

	Fjöldi	%
Hillumetrar í notkun	100,00	57%
Hillumetrar lausir	75	43%
	175	100%

Niðurstaða: Samtals eru um 100 hillumetrar í notkun hjá Héraðsskjalasafni Svarfdæla og um 75 hillumetrar eru lausir. Því rúmast 175 hillumetrar af skjölum í hillum safnsins.

2.2.6 Eru skjöl varðveitt á annan hátt en í hillum, t.d. á vörubrettum?

Niðurstaða: Héraðsskjalasafn Svarfdæla varðveitir ekki skjöl á annan hátt en í hillum.

2.2.7 Telur héraðsskjalavörður að þörf sé á auknu geymsluplássi fyrir safnkost innan fimm ára?

Niðurstaða: Héraðsskjalavörður taldi ekki þörf á auknu geymsluplássi í skjalageymslum.

2.2.8 Tryggja skjalageymslur að mati héraðsskjalavarðar varðveislu og öryggi safnkosts?

Niðurstaða: Héraðsskjalavörður taldi að skjalageymslur Héraðsskjalasafns Svarfdæla tryggðu ekki varðveislu og öryggi safnkostsins. Aðstaðan væri þannig að skjalageymsla, skrifstofa og lestrarsalur væri allt saman rýmið. Þar væri ekki rétt hita og rakastig auk þess sem að ekki væri hægt að læsa skjalageymslu.

2.3 Öryggisafritun og neyðaráætlanir

Í 18. gr. laga nr. 77/2014 um opinber skjalasöfn segir að mikilvægustu skjöl safnanna skuli vera til á filmum, í rafrænu afriti eða á öðrum vörslumiðli og eintak afritanna varðveitt á öruggum stað utan höfuðstöðva þeirra“. Neyðaráætlanir og afritun mikilvægra skjala eru þáttur í að tryggja varðveislu safnkostsins.

Spurt var hvort að mat á skjölum með tilliti til hamfara hefði farið fram, þ.e. hvaða skjöl þyrfti að flytja og þá hvert ef slíkt kæmi upp (spurning 3.1). Einnig var spurt hvort að til staðar væri neyðaráætlun á héraðsskjalasafninu, þ.e. hvernig skuli bregðast við ef hamfarir verða (spurning 3.2). Þá var jafnframt spurt hvort að afritun mikilvægra skjala hefði farið fram og hvernig afritin væru varðveitt (spurning 3.3)

2.3.1 Hefur mat á skjölum m.t.t. hamfara farið fram, þ.e. hvaða skjöl þarf að flytja og þá hvert?

Niðurstaða: Héraðsskjalasafn Svarfdæla hefur ekki framkvæmt mat á skjölum með tilliti til hamfara.

2.3.2 Er til staðar neyðaráætlun, þ.e. hvernig skuli bregðast við ef hamfarir verða?

Niðurstaða: Á Héraðsskjalasafni Svarfdæla er ekki til staðar neyðaráætlun. Að sögn héraðsskjalavarðar er neyðaráætlun í vinnslu.

2.3.3 Hefur afritun mikilvægra skjala, m.t.t. hamfara, farið fram?

Niðurstaða: Afritun mikilvægra skjala hefur ekki farið fram á Héraðsskjalasafni Svarfdæla.

2.4 Afhendingarskrá

Opinber skjalasöfn eiga skv. 2. tl. 1. mgr. 13. laga nr. 77/2014 um opinber skjalasöfn að hafa til reiðu skjöl og önnur gögn safnsins ásamt skrá og upplýsingum um þau fyrir þá sem nota vilja safnið. Aðfangabók eða afhendingarskrá er skrá sem opinber skjalasöfn halda til að hafa yfirlit yfir afhendingar til safnsins og safnkostinn. Í 9. gr. reglugerðar um héraðsskjalasöfn nr. 283/1994 segir héraðsskjalavörður skuli halda aðfangabók og skrá í hana jafnóðum og skjöl berast safninu.

Spurt var hvort haldin væri aðfangabók eða afhendingarskrá, hvaða upplýsingar væri þar skráðar ef svo væri, hvernig hún væri færð og hvernig hún væri varðveitt (spurning 4.1).

2.4.1 Er haldin aðfangabók/afhendingarskrá?

Niðurstaða: Héraðsskjalasafn Svarfdæla heldur afhendingarskrá og skráir í hana upplýsingar um afhendingaraðila, heiti skjalasafns, innihald skjalasafns, tímabil sem skjölin ná yfir, dagsetningu viðtöku skjala og umfang afhendingar.

Afhendingarskrá Héraðsskjalasafns Svarfdæla er færð í bók.

2.5 Skráning og frágangur pappírsskjalasafna

Opinber skjalasöfn eiga skv. 2. tl. 1. mgr. 13. gr. laga nr. 77/2014 um opinber skjalasöfn að hafa til reiðu skjöl og önnur gögn safnsins ásamt skrá og upplýsingum um þau fyrir þá sem nota vilja safnið. Reglur nr. 573/2015 gilda um frágang, skráningu og afhendingu pappírsskjala afhendingarskyldra aðila.

Spurt var hvort að skjöl væru skráð skv. upprunareglu sem er grunnregla í allri skjalavörslu (spurning 5.1). Þá var spurt um hvaða upplýsingar kæmu fram við skráningu í geymsluskra sbr. reglur nr. 573/2015, hvort að gerð væri skýrsla eða greinargerð um varðveitt skjalasöfn (spurning 5.3) og hvaða upplýsingar kæmu fram í henni (spurning 5.4), hvaða hugbúnaður væri notaður við skjalaskráningu (spurning 5.5), hvernig umbúðir væru notaðar utan um skjöl (spurning 5.6) og hvort unnið væri að forvörslu og viðgerðum á skjölum (spurning 5.7) og ef svo væri hvernig væri staðið að henni (spurning 5.8).

2.5.1 Eru skjöl skráð skv. upprunareglu?

Niðurstaða: Héraðsskjalasafn Svarfdæla skráir skjöl skv. upprunareglu.

2.5.2 Er stuðst við staðla Alþjóða skjalaráðsins við skráningu skjalasafna (ISAD(G), ISAAR (CPF))?

Niðurstaða: Héraðsskjalasafn Svarfdæla skráir ekki skjöl eftir stöðlum Alþjóða skjalaráðsins.

2.5.3 Hvaða upplýsingar koma fram við skráningu í geymsluskra, sbr. reglur nr. 573/2015 um frágang, skráningu og afhendingu pappírsskjala afhendingarskyldra aðila?

Skráningaratriði	Reglur nr. 573/2015	Svör Héraðsskjalasafns Svarfdæla
Skjalamyndari	x	x
Afhendingarnúmer	x	x
Öskjunúmer	x	x
Arkarnúmer	x	x
Tímabil	x	x
Innihald	x	x
Athugasemdir	x	x
Annað		

Niðurstaða: Reglur nr. 573/2015 um frágang, skráningu og afhendingu pappírsskjala afhendingarskyldra aðila kveða á um hvaða upplýsingar skuli skrá í geymsluskra (7. tölu. 2. gr. reglnanna). Þar segir að skrá skuli um hverja örk upplýsingar um skjalamyndara, afhendingarár (afhendingarnúmer), öskjunúmer, arkarnúmer, tímabil, efnisinnihald og athugasemdir. Héraðsskjalasafn Svarfdæla skráir allar þessar upplýsingar.

Óskað var eftir að sendar væru tvær geymsluskrair fyrir fullfrágengin skjalasöfn á árunum 2015-2016. Ef engin skjalasöfn voru fullfrágengin á árunum 2015-2016 skal senda tvær geymsluskrair fyrir fullfrágengin skjalasöfn frá öðrum árum. Héraðsskjalasafn Svarfdæla sendi engar geymsluskrair með könnuninni og því ekki hægt að meta gæði þeirra.

2.5.4 Er gerð skýrsla/greinargerð með hverju safni?

Niðurstaða: Hjá Héraðsskjalasafni Svarfdæla er ekki gerð skýrsla eða greinargerð með hverju safni.

2.5.5 Hvaða hugbúnaður er notaður við skjalaskráningu?

Hugbúnaður	Svör
FileMaker	Já
Word	Nei
Excel	Nei
Handfærðar skrár	Nei
Annað	

Niðurstaða: Hjá Héraðsskjalasafni Svarfdæla er gagnsgrunnsforritið FileMaker notað við skjalaskráningu.

2.5.6 Hvernig umbúðir eru notaðar við frágang pappírsskjalasafna?

Niðurstaða: Héraðsskjalasafn Svarfdæla notar umbúðir sem uppfylla alþjóðlega staðalinn ISO-9706 um gæði pappírs. Söluaðili/framleiðandi umbúðanna er Þjóðskjalasafn Íslands.

2.5.7 Er unnið að forvörslu og viðgerðum á skjölum á héraðsskjalasafninu?

Niðurstaða: Á Héraðsskjalasafni Svarfdæla er ekki unnið að forvörslu né viðgerðum á skjölum.

2.6 Aðgengi að skjalaskrá

Opinber skjalasöfn skulu skv. 2. tl. 1. mgr. 13. gr. laga nr. 77/2014 um opinber skjalasöfn hafa skrár og upplýsingar til reiðu fyrir þá sem vilja nota safnkostinn.

Spurt var um hvernig aðgengi notenda væri að skjalaskrá safnsins (spurning 6.1) og hvort að tekið væri öryggisafrit af skjalaskrá (spurning 6.2).

2.6.1 Hvernig er aðgengi notenda að skjalaskrárm?

Aðgengi að skjalaskrárm	Svör
Skjalaskrárm aðgengilegar á vef	
Skjalaskrárm aðgengilegar útprentaðar á lestrarsal	
Skjalaskrárm gefnar út á prenti	
Skjalaskrárm eru ekki aðgengilegar notendum	x

Niðurstaða: Skjalaskrárm Héraðsskjalasafns Svarfdæla eru ekki aðgengilegar notendum safnsins.

2.6.2 Eru tekin öryggisafrit af skjalaskrárm?

Niðurstaða: Öryggisafrit eru ekki tekin af skjalaskrárm Héraðsskjalasafns Svarfdæla.

2.7 Safnkostur

Opinber skjalasöfn eiga skv. 1. tl. 1. mgr. 13. gr. laga nr. 77/2014 um opinber skjalasöfn að „taka við og heimta inn skjöl og varðveita þau og önnur gögn frá afhendingarskyldum aðilum sem hafa að geyma upplýsingar sem þýðingu hafa fyrir stjórnslu eða hagsmuni og réttindi borgaranna eða hafa sögulegt gildi“. Þá skulu opinber skjalasöfn skv. 6. tl. sömu greinar laganna „leitast við að afla annarra heimilda en frá afhendingarskyldum aðilum til að tryggja sem best að heimildir um þjóðarsöguna varðveitist“.

Spurt var hver heildarsafnkostur pappírsskjalasafna væri í hillumetrum og þar af hver væri hillumetrar einkaskjalasafna annars vegar og afhendingarskyldra aðila hins vegar (spurning 7.1). Einnig var spurt um hver væri fjöldi hillumetra af fullskráðum pappírsskjalasöfnum (spurning 7.2), hver væri fjöldi hillumetra grófskráðra pappírsskjalasafna (spurning 7.3) og hver væri fjöldi hillumetra óskráðra og ófrágenginna pappírsskjalasafna (spurning 7.4). Þá var spurt um heildarfjölda og heildarhillumetra árlegra afhendinga til héraðsskjalasafnsins árin 2014, 2015 og 2016 (spurningar 7.5-7.7). Þá var spurt um viðtöku og varðveslu á rafrænum gögnum. Spurt var hvort að héraðsskjalasafnið tæki til varðveislu rafræn gögn og ef svo væri hvernig gögnin væru varðveitt og fjöldi og umfang árlegra afhendinga 2014, 2015 og 2016. Ef héraðsskjalasafnið svaraði að það tæki ekki til varðveislu rafræn gögn var spurt hvenær það hygðist byrja að taka við rafrænum gögnum til varðveislu (spurning 7.8). Að lokum var spurt hvort að héraðsskjalasafnið starfaði eftir samþykkttri aðfangastefnu um söfnun og varðveislu einkaskjalasafna og ef svo væri hvar hana væri að finna, hvenær hún hefði verið samþykkt og hverjir hefðu samþykkt hana (spurning 7.9).

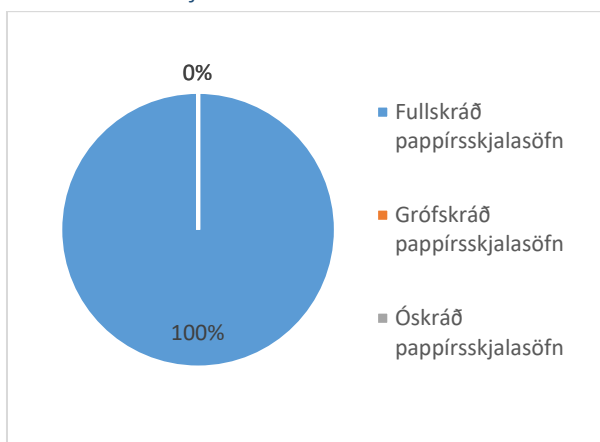
2.7.1 Hver er heildarsafnkostur pappírsskjalasafna í hillumetrum

	Hm.	%
Hillumetrar skjalasafna afhendingarskyldra aðila	70,00	70%
Hillumetrar einkaskjalasafna	30,00	30%
Samtals hillumetrar pappírsskjalasafna	100,00	100%

Niðurstaða: Spurt var um heildarsafnkost pappírsskjalasafna í hillumetrum. Hillumetri er mælieining sem vísar til þess magns skjala sem kemst fyrir í hillu sem er einn metri á breidd. Hefðbundin A4 skjalaaskja er 8 cm á breidd og eru 12 öskjur í einum hillumetra. Heildarsafnkostur pappírsskjalasafna Héraðsskjalasafns Svarfdæla er 100 hillumetrar, þar af eru hillumetrar afhendingarskyldra aðila 70 hillumetrar og hillumetrar einkaskjalasafna 30 hillumetrar.

2.7.2 Hver er fjöldi heildarhillumetra fullskráðra pappírsskjalasafna?

	Hm.	%
Fullskráð pappírsskjalasöfn	100	100%
Grófskráð pappírsskjalasöfn	0	0%
Óskráð pappírsskjalasöfn	0	0%
Samtals hillumetrar pappírsskjalasafna	100	100%

Niðurstaða: Samkvæmt svörum Héraðsskjalasafns Svarfdæla eru fullskráð pappírsskjalasöfn 100 hillumetrar en með fullskráningu er átt við að gengið sé frá skjölum og þau skráð skv. reglum nr. 573/2015 um frágang, skráningu og afhendingu pappírsskjala afhendingarskyldra aðila.

2.7.3 Hver er fjöldi heildarhillumetra grófskráðra pappírsskjalasafna

Niðurstaða: Samkvæmt svörum Héraðsskjalasafns Svarfdæla eru engin skjalasöfn grófskráð en með grófskráningu er t.d. átt við að lægsta skráningarstig sé innihald einnar öskju, þannig geta upplýsingar um innihald hvernar öskju verið að finna í afhendingarskrá, skjalaskrá eða í öðrum gögnum safnsins. Sjá mynd og töflu í kafla 2.7.2.

2.7.4 Hver er fjöldi heildarhillumetra óskráðra og ófrágenginna pappírsskjalasafna

Niðurstaða: Samkvæmt svörum Héraðsskjalasafns Svarfdæla eru engin pappírsskjalasöfn ófrágengin og óskráð en með óskráðu og ófrágengnu pappírsskjalasafni er átt við að skjalasafnið hefur ekki verið komið fyrir í skjalaumbúðum og innihald hversrar öskju er ekki skráð. Sjá mynd og töflu í kafla 2.7.2.

2.7.5 Hvernig hafa árlegar afhendingar pappírsskjalasafna verið árin 2014-2016?

Niðurstaða: Héraðsskjalasafn Svarfdæla hafði ekki upplýsingar um fjölda afhendinga afhendingarskyldra aðila annars vegar og fjölda afhendinga einkaaðila 2014-2016 hins vegar heldur gaf aðeins upp heildarfjölda afhendinga á tímabilinu. Þá hafði safnið ekki upplýsingar um fjölda hillumetra afhendinga árin 2014-2016. Alls tók Héraðsskjalasafn Svarfdæla við 230 afhendingum árin 2014-2016.

2.7.6 Tekur héraðsskjalasafnið við rafrænum gögnum til varðveislu?

Niðurstaða: Héraðsskjalasafn Svarfdæla tekur á móti rafrænum gögnum til varðveislu. Að sögn héraðsskjalavarðar eru gögnin í formi ljósmynda, hljóð- og myndefnis. Rafræn gögn í safninu eru ekki varðveitt samkvæmt reglum nr. 100/2014 um afhendingu á vörsluútgáfum gagna úr rafrænum gagnakerfum afhendingarskyldra aðila heldur eru gögnin varðveitt í upprunalegu skráarsniði.

2.7.9 Starfar héraðsskjalasafnið eftir samþykktri aðfangastefnu við söfnun og varðveislu einkaskjalasafna?

Niðurstaða: Héraðsskjalasafn Svarfdæla starfar eftir samþykktri aðfangastefnu við söfnun og varðveislu einkaskjalasafna. Ekki fylgdu með upplýsingar um hvar og hvenær sú stefna var samþykkt.

2.8 Lestrarsalur og notkun safnkosts

Opinberum skjalasöfnum ber skv. 2. tl. 1. mgr. 13. gr. laga nr. 77/2014 um opinber skjalasöfn að skapa safngestum aðstöðu til að nota skjöl safnsins, þ.m.t. til vísindalegra rannsókna og fræðiiðkana. Á lestrarsal eða lesstofu skjalasafna er safngestum m.a. sköpuð aðstaða til að nýta safnkostinn.

Spurt var hvort héraðsskjalasafnið hefði sérstaka aðstöðu, t.d. lestrarsal, fyrir safngesti til að skoða skjöl. Ef héraðsskjalasafn væri með lestrarsal var spurt hversu mörg sæti eða pláss væru á lestrarsal fyrir gesti, hversu margar klukkustundir lestrarsalurinn væri opinn á viku, hvort safnið hefði yfirlit yfir fjölda gesta á lestrarsal á árinu 2016 og ef svo væri hversu margir þeir hefðu verið. Þá var spurt hvort að lestrarsalurinn væri samnýttur með öðrum og þá hverjum. Jafnframt var spurt hvort að það væri stöðug vakt á lestrarsal og ef ekki hvernig væri öryggi safnkosts tryggt á lestrarsal. Ef héraðsskjalasafn hafði ekki sérstakan lestrarsal var spurt hvernig aðstaða væri fyrir gesti til að skoða skjöl úr safnkostinum (spurning 8.1). Einnig var spurt hvort að safnið hefði yfirlit yfir fjölda afgreiddra skjalaeininga til gesta safnsins á árinu 2016 og ef svo væri var spurt um fjölda (spurning 8.2). Þá var spurt um fjölda millisafnalána og lána til skjalamyndara á árinu 2016 (spurning 8.3). Spurt var hvort að héraðsskjalasafnið hefði yfirlit yfir fjölda lána sem safnið fékk frá öðrum vörslustofnunum (spurning 8.4). Að lokum var spurt um hvort að héraðsskjalasafnið hefði yfirlit yfir hversu mörgum fyrirspurnum safnið svaraði árið 2016 og ef svo væri var spurt um fjölda (spurning 8.5).

2.8.1 Hefur héraðsskjalasafnið sérstaka aðstöðu (t.d. lestrarsal) fyrir safngesti til að skoða skjöl úr safnkostinum?

Hver er fjöldi sæta/plássu á lestrarsal fyrir gesti/fræðimenn?	7 sæti
Hversu margar klukkustundir er lestrarsalur opinn á viku?	9 klst.
Fjöldi gesta á lestrarsal árið 2016	-

Niðurstaða: Héraðsskjalasafn Svarfdæla hefur aðstöðu/lestrarsal fyrir gesti til að skoða skjöl úr safnkostinum. Á lestrarsalnum eru 7 sæti fyrir gesti. Lestrarsalurinn er opinn 9 klukkustundir á viku. Ekki eru fyrirliggjandi upplýsingar um fjölda gesta árið 2016. Lestrarsalurinn er í sama rými og geymsla og skrifstofa. Stöðug vakt er á lestrarsal.

2.8.2 Hver var fjöldi afgreiddra skjalaeininga til gesta safnsins / á lestrarsal á árinu 2016?

Niðurstaða: Héraðsskjalasafn Svarfdæla hefur ekki yfirlit yfir fjölda afgreiddra skjalaeininga á lestrarsal á árinu 2016 en með einni skjalaeiningu er átt við t.d. öskju eða bók sem er afgreidd til notkunar á lestrarsal.

2.8.3 Hver var fjöldi millisafnalána / lána til skjalamyndara á árinu 2016?

Niðurstaða: Héraðsskjalasafn Svarfdæla hefur ekki yfirlit yfir fjölda millisafnalána og lána til skjalamyndara árið 2016.

2.8.4 Hver var fjöldi millisafnalána sem héraðsskjalasafnið fékk frá öðrum vörslustofnunum?

Niðurstaða: Héraðsskjalasafn Svarfdæla hefur ekki yfirlit yfir fjölda millisafnalána sem safnið fékk frá öðrum vörslustofnunum árið 2016.

2.8.5 Hversu mörgum fyrirspurnum var svarað skriflega árið 2016?

Niðurstaða: Héraðsskjalasafn Svarfdæla hefur ekki yfirlit yfir fjölda fyrirspurna sem var svarað skriflega árið 2016.

2.9. Miðlun safnkostsins

Í 20. gr. laga nr. 77/2014 um opinber skjalasöfn er kveðið á um að opinber skjalasöfn skuli „vinna að því að gera mikilvæg skjöl aðgengileg almenningi, svo sem á vef sínum eða með öðrum hætti, og veita fræðslu um sögu þjóðarinnar eða byggðarlaga á grundvelli skjala í vörslu þeirra“. Miðlun safnkosts og fræðsla getur verið með sýningum, útgáfu á prenti, miðlun á vef, móttöku skólahópa og annarra hópa eða með öðrum hætti.

Spurt var hvort að héraðsskjalasafnið hefði sett upp sýningar, annað hvort á eigin vegum eða í samstarfi við aðra ef svo var spurt hvort safnið hefði yfirlit yfir fjölda sýninga árin 2014, 2015 og 2016 og gestafjölda (spurning 9.1). Þá var spurt hvort að héraðsskjalasafnið sinnt kynningum á safni og safnkosti gagnvart hópum og ef svo væri var spurt um fjölda gesta í hópum árið 2016 (spurning 9.2). Einnig var spurt hvort að héraðsskjalasafnið hefði tekið þátt í sýningum annarsstaðar en í eigin húsnæði árið 2016 og ef svo var var óskað eftir upplýsingum um hvaða sýningar það voru (spurning 9.3). Spurt var hvort að héraðsskjalasafnið hefði sérstaka vefsíðu og ef svo var var spurt um veffangið og upplýsingar um notkun á síðunni (spurning 9.4). Spurt var hvort að safnið ynni stafrænar endurgerðir af safnkostinum og ef svo væri hvernig hinar stafrænu endurgerðir væru unnar (spurning

9.5). Þá var spurt hvort að stafrænar endurgerðir úr safnkosti væru birtar á vefnum og ef svo væri hvernig þær væru birtar (spurning 9.6). Að lokum var spurt hvort að héraðsskjalasafnið gæfi út frumheimildir á prenti (spurning 9.7) og rannsóknir á prenti (spurning 9.8) og nánari upplýsingar um útgáfunar.

2.9.1 Hefur héraðsskjalasafnið sett upp sýningar, annað hvort á eigin vegum eða í samstarfi við aðra?

Niðurstaða: Héraðsskjalasafn Svarfdæla hefur yfirlit yfir fjölda sýninga sem það setti upp á eigin vegum eða í samstarfi við aðra fyrir árið 2016 en hefur ekki upplýsingar um sýningar árin 2014-2015 né fjölda gesta á sýningum 2014-2016. Árið 2016 voru 3 sýningar settar upp.

2.9.2 Sinnir héraðsskjalasafnið kynningum á safni og safnkosti gagnvart hópum?

Niðurstaða: Héraðsskjalasafn Svarfdæla tekur á móti hópum, s.s. skólahópum og öðrum gestum en hefur ekki upplýsingar um fjölda þeirra árið 2016.

2.9.3 Tók héraðsskjalasafnið þátt í sýningum annarsstaðar en í eigin húsnæði á árinu 2016?

Niðurstaða: Héraðsskjalasafn Svarfdæla tók ekki þátt í sýningum annarsstaðar en í eigin húsnæði á árinu 2016.

2.9.4 Hefur héraðsskjalasafnið sérstaka vefsíðu / vefsíður?

Niðurstaða: Héraðsskjalasafn Svarfdæla hefur eigin vefsíðu, <http://www.dalvikurbyggd.is/heradsskjalasafn>.

2.9.5 Vinnur héraðsskjalasafnið stafrænar endurgerðir af safnkostinum?

Niðurstaða: Héraðsskjalasafn Svarfdæla vinnur ekki stafrænar endurgerðir úr safnkosti sínum.

2.9.6 Birtir héraðsskjalasafnið stafrænar endurgerðir úr safnkosti á vefnum?

Niðurstaða: Héraðsskjalasafn Svarfdæla birtir ekki stafrænar endurgerðir úr safnkosti á vefnum.

2.9.7 Gefur héraðsskjalasafnið út prentaðar frumheimildir?

Niðurstaða: Héraðsskjalasafn Svarfdæla gefur ekki út prentaðar frumheimildir.

2.9.8 Gefur héraðsskjalasafnið út niðurstöður rannsókna (bækur og fræðigreinar) sem unnar hafa verið á safninu, þ.m.t. í samstarfi við aðra?

Niðurstaða: Héraðsskjalasafn Svarfdæla gefur ekki út niðurstöður rannsókna sem hafa verið unnar á safninu, þ.m.t. í samstarfi við aðra.

2.10 Rannsóknir

Í 5. tl. 1. mgr. 13. gr. laga nr. 77/2014 segir að opinber skjalasöfn skuli „gangast fyrir rannsóknum sem tengjast safnkosti skjalasafna, sbr. 1. tölul., eftir því sem fjárheimildir leyfa á hverjum tíma“. Með rannsókn er átt við afmarkað viðfangsefni sem tengist safnkosti skjalasafna og felur í sér gagnrýna umfjöllun, greiningu og úrvinnslu fræðilegra heimilda.

Spurt var hvort héraðsskjalasafnið hefði stundað rannsóknir eða athuganir í tengslum við safnkost árið 2016 og ef svo væri var óskað eftir að heiti rannsóknar væri tilgreint og markmið hennar (spurning 10.1). Þá var jafnframt spurt hvort að héraðsskjalasafnið hefði unnið að rannsóknnum í samstarfi við aðra á árinu 2016 og ef svo væri var óskað eftir að heiti rannsóknar væri tilgreint og markmið hennar (spurning 10.2).

2.10.1 Stundaði héraðsskjalasafnið rannsóknir eða athuganir í tengslum við safnkost árið 2016?

Niðurstaða: Héraðsskjalasafn Svarfdæla vann ekki að rannsóknnum árið 2016.

2.10.2 Vann héraðsskjalasafnið að rannsóknnum í samstarfi við aðra á árinu 2016?

Niðurstaða: Héraðsskjalasafn Svarfdæla vann að rannsóknnum í samstarfi við aðra á árinu 2016. Unnið var ljósmyndaverkefni í samstarfi við starfandi ljósmyndahóp á safninu. Þemað var mjólkurbílar af svæðinu og var haldin fyrirlestur, ljósmyndasýning með skýringum og fleira.

2.11. Eftirlit með afhendingarskyldum aðilum

Opinberum skjalasöfnum ber skv. 4. tl. 1. mgr. 13. gr. laga nr. 77/2014 um opinber skjalasöfn að hafa eftirlit með skjalavörslu og skjalastjórn afhendingarskyldra aðila en í lögnum segir að opinber skjalasöfn skuli: „hafa eftirlit með framkvæmd afhendingarskyldra aðila á lögum þessum, reglugerðum sem ráðherra setur á grundvelli þeirra og á reglum sem settar eru skv. 8. gr.“. Eftirlit opinberra skjalasafna getur m.a. falist í úttektum á skjalavörslu og skjalastjórn afhendingarskyldra aðila og skulu opinber skjalasöfn fá aðgang að starfsstöðvum afhendingarskyldra aðila í þágu eftirlitsins sbr. 4. tl. 1. mgr. 13. gr. laga um opinber skjalasöfn. Skv. 3. mgr. 22. gr. laganna ber afhendingarskyldum aðilum að haga skjalastjórn og skjalavörslu með þeim hætti sem segir í reglum sem settar eru á grundvelli laganna og er það hlutverk opinberra skjalasafna að hafa eftirlit með því.

Spurt var hversu margir afhendingarskyldir aðilar væru innan umdæmis héraðsskjalasafns í lok árs 2016 (spurning 11.1), hvort héraðsskjalasafnið hefði samþykkt málalykla frá afhendingarskyldum aðilum skv. reglum nr. 572/2015 og ef svo væri hversu marga málalykla safnið hefði samþykkt árin 2014, 2015 og 2016. Ef engir málalyklar höfðu verið samþykktir framangreind ár var óskað eftir upplýsingum um hvaða ár málalykill var samþykktur síðast og hversu margir á því ári (spurning 11.2). Spurt var hvort hvort héraðsskjalasafnið hefði samþykkt skjalavistunaráætlanir frá afhendingarskyldum aðilum skv. reglum nr. 571/2015 og ef svo væri hversu marga málalykla safnið hefði samþykkt árin 2014, 2015 og 2016. Ef engir málalyklar höfðu verið samþykktir framangreind ár var óskað eftir upplýsingum um hvaða ár málalykill var samþykktur síðast og hversu margir á því ári (spurning 11.3). Þá var spurt hvort héraðsskjalasafnið hefði tekið við tilkynningum um rafræna gagnagrunna og skrár frá afhendingarskyldum aðilum skv. reglum nr. 625/2010 og ef svo væri hversu margar tilkynningar safnið hefði tekið við árin 2014, 2015 og 2016. Ef engir tilkynningar um rafræna gagnagrunna og skrár höfðu ekki verið móttækin framangreind ár var óskað eftir upplýsingum um hvaða ár tilkynning um rafrænan gagnagrunn og skrá var móttækin síðast og hversu margir á því ári (spurning 11.4). Einnig var spurt hvort héraðsskjalasafnið hefði tekið við tilkynningum um rafræn skjalavörslukerfi frá afhendingarskyldum aðilum skv. reglum nr. 624/2010 og ef svo væri hversu margar tilkynningar safnið hefði tekið við árin 2014, 2015 og 2016. Ef engir tilkynningar um rafræn skjalavörslukerfi höfðu ekki verið móttækin framangreind ár var óskað eftir upplýsingum um hvaða ár

tilkynning um rafræna skjalavörslukerfi var móttækin síðast og hversu margir á því ári (spurning 11.5). Einnig var spurt hvort að héraðsskjalasafn hafði samþykkt rafrænt skjalavörslukerfi skv. reglum nr. 624/2010 og ef svo væri hversu mörg kerfi héraðsskjalasafnið hefði samþykkt árin 2014, 2015 og 2016. Ef engin rafræn skjalavörslukerfi höfðu ekki verið samþykkt framangreind ár var óskað eftir upplýsingum um hvaða ár rafrænt skjalavörslukerfi var samþykkt síðast og hversu mörg á því ári (spurning 11.6). Þá var spurt hvort að héraðsskjalasafnið hefði samþykkt skjalageymslur hjá afhendingarskyldum aðilum og ef svo væri hversu margar skjalageymslur héraðsskjalasafnið hefði samþykkt árin 2014, 2015 og 2016. Ef engin skjalageymsla hafði verið samþykkt framangreind ár var óskað eftir upplýsingum um hvaða ár skjalageymsla var samþykkt síðast og hversu margar á því ári (spurning 11.7). Að lokum var spurt hvort héraðsskjalasafnið hefði gert úttektir á skjalavörslu og skjalastjórn afhendingarskyldra aðila og ef svo væri hvort úttektin hefði farið fram með eftirlitsheimsókn, rafrænni eftirlitskönnun eða á annan hátt og var óskað eftir nánari upplýsingum um síðasta liðinn. Jafnframt var óskað eftir að ef eftirlitsheimsókn hefði farið fram var óskað eftir upplýsingum um fjölda eftirlitsheimsókna árin 2014, 2015 og 2016. Ef engin eftirlitsheimsókn hafði verið framangreind ár var óskað eftir upplýsingum um hvaða ár eftirlitsheimsókn var síðast og hversu margar þær voru á því ári. Ef gerðar höfðu verið rafrænar eftirlitskannanir var óskað eftir upplýsingum um fjölda þeirra árin 2014-2016 (spurning 11.8).

2.11.1 Hve margir afhendingarskyldir aðilar eru innan umdæmis héraðsskjalasafnsins í lok árs 2016?

Niðurstaða: Héraðsskjalasafn Svarfdæla hefur yfirlit yfir afhendingarskylda aðila í umdæmi þess og eru þeir skv. héraðsskjalaverði 51 að tölu.

2.11.2 Hefur héraðsskjalasafnið samþykkt málalykla frá afhendingarskyldum aðilum skv. reglum nr. 572/2015?

Niðurstaða: Héraðsskjalasafn Svarfdæla hefur samþykkt málalykla skv. reglum nr. 572/2015 um málalykla afhendingarskyldra aðila (áður reglum nr. 622/2010). Ekki fylgdu upplýsingar um hversu margir málalyklar voru samþykktir á árunum 2014-2016. Héraðsskjalasafn Svarfdæla sendi ekki málalykil sem safnið hefur samþykkt sem fylgiskjal með könnuninni og því var ekki hægt að meta hvort að málalykillinn uppfyllti reglur um málalykla.

2.11.3 Hefur héraðsskjalasafnið samþykkt skjalavistunaráætlanir frá afhendingarskyldum aðilum skv. reglum nr. 571/2015?

Niðurstaða: Héraðsskjalasafn Svarfdæla hefur samþykkt skjalavistunaráætlanir skv. reglum nr. 571/2015 um skjalavistunaráætlanir afhendingarskyldra aðila (áður reglum nr. 623/2010). Ekki fylgdu upplýsingar um hversu margar skjalavistunaráætlanir voru samþykktar á árunum 2014-2016. Héraðsskjalasafn Svarfdæla sendi ekki skjalavistunaráætlun sem safnið hefur samþykkt sem fylgiskjal með könnuninni og því var ekki hægt að meta hvort að málalykillinn uppfyllti reglur um málalykla.

2.11.4 Hefur héraðsskjalasafnið tekið við tilkynningum um rafræna gagnagrunna og skrár frá afhendingarskyldum aðilum skv. reglum nr. 625/2010?

Niðurstaða: Héraðsskjalasafn Svarfdæla hefur ekki tekið við tilkynningum um rafræna gagnagrunna og skrár frá afhendingarskyldum aðilum skv. reglum nr. 625/2010 um tilkynningar á rafrænum gagnagrunnum og skrár afhendingarskyldra aðila.

2.11.5 Hefur héraðsskjalasafnið tekið við tilkynningum um rafræn skjalavörslukerfi frá afhendingarskyldum aðilum skv. reglum nr. 624/2010

Niðurstaða: Héraðsskjalasafn Svarfdæla hefur ekki tekið við tilkynningu um rafrænt skjalavörslukerfi skv. reglum nr. 624/2010 um tilkynningu og samþykkt rafrænna skjalavörslukerfa afhendingarskyldra aðila.

Sjá kafla 2.11.6.

2.11.6 Hefur héraðsskjalasafnið samþykkt rafræn skjalavörslukerfi frá afhendingarskyldum aðilum skv. reglum nr. 624/2010?

Niðurstaða: Héraðsskjalasafn Svarfdæla hefur ekki samþykkt rafræn skjalavörslukerfi skv. reglum nr. 624/2010 um tilkynningu og samþykkt rafrænna skjalavörslukerfa afhendingarskyldra aðila.

Í athugasemdum Héraðsskjalasafns Svarfdæla við fyrstu drög að skýrslu sem barst 31. ágúst 2018 (sjá fylgiskjal 2) kemur fram að héraðsskjalavörður hafi ekki haft upplýsingar um að það væri verkefni héraðsskjalasafnsins að taka við tilkynningum um rafræn gagnakerfi afhendingarskyldra aðila heldur væri það á ábyrgð afhendingarskyldra aðila sjálfra að senda inn tilkynningu um kerfin til safnsins.

Samkvæmt reglum nr. nr. 625/2010 og nr. 624/2010 er það hlutverk héraðsskjalasafna að taka við tilkynningum um rafræn gagnakerfi. Það er jafnframt á ábyrgð Héraðsskjalasafns Svarfdæla að heimta inn skjöl og varðveita þau og önnur gögn frá afhendingarskyldum aðilum sbr. 1. tölul. 13. gr. laga um opinber skjalasöfn. Af því leiðir að afhendingarskyldir aðilar eiga að tilkynna rafræn gagnakerfi til safnsins og Héraðsskjalasafnið á að taka rafræn gögn til varðveislu skv. lögum og reglum þar um.

2.11.7 Hefur héraðsskjalasafnið samþykkt skjalageymslur hjá afhendingarskyldum aðilum?

Niðurstaða: Héraðsskjalasafn Svarfdæla hefur ekki samþykkt skjalageymslur hjá afhendingarskyldum aðilum.

2.11.8 Hefur héraðsskjalasafnið gert úttektir á skjalavörslu og skjalastjórn afhendingarskyldra aðila?

Niðurstaða: Héraðsskjalasafn Svarfdæla hefur ekki gert úttektir á skjalavörslu og skjalastjórn afhendingarskyldra aðila, hvorki með eftirlitsheimsóknum né með rafrænum könnunum.

Fylgiskjöl

Fylgiskjal 1 – Spurningar í eftirlitskönnun um starfsemi héraðsskjalasafna 2017

Upplýsingar um héraðsskjalasafn og rekstur þess

Skýringar:

Í 2. mgr. 11. gr. laga nr. 77/2014 um opinber skjalasöfn er kveðið á um hvaða upplýsingar skuli vera í umsókn um leyfi til reksturs héraðsskjalasafns. Þar kemur fram að í umsókn skuli gera grein fyrir áætluðum rekstrarkostnaði, húsnæði, búnaði og fjölda starfa sem safninu er ætlað. Í 2. mgr. 12. gr. laganna segir jafnframt að rekstraraðilar héraðsskjalasafns skuli árlega skila til Þjóðskjalasafns skýrslu um starfsemina. Sambærilegt ákvæði er að finna í 9. gr. reglugerðar nr. 283/1994 um héraðsskjalasöfn. Í 1. gr. reglugerðarinnar er jafnframt kveðið á um að fjárhagslegur rekstur héraðsskjalasafns skuli tryggður.

1. Heiti héraðsskjalasafns:
2. Nafn héraðsskjalavarðar og starfsheiti:
3. Netfang þess sem svarar könnuninni:
4. Hvert er rekstrarform héraðsskjalasafnsins? (Sem dæmi er héraðsskjalasafnið með sérstaka stjórn, heyrir héraðsskjalasafnið undir menningarhús sveitarfélags o.s.frv.)
5. Fjöldi starfsmanna héraðsskjalasafns árið 2016:
  - a. Konur
  - b. Karlar
  - Samtals
6. Fjöldi stöðugilda héraðsskjalasafns árið 2016 (Með stöðugildi er átt við fjölda starfa á ársgrundvelli. Dæmi: Starfsmaður sem starfar á ársgrundvelli í 100% starfi telur 1 stöðugildi. Starfsmaður sem starfar á ársgrundvelli í 50% starfi telur 0,5 stöðugildi):
  - a. Konur
  - b. Karlar
  - Samtals
7. Hefur héraðsskjalasafnið yfirlit yfir skiptingu hlutfalls í verkefni héraðsskjalasafns árið 2016 (ráðgjöf og eftirlit, frágangur og skráning skjalasafna, stjórnun, rannsóknir og miðlun, afgreiðsla úr safnkosti, annað)?
  - a. Já
    - i. Tilgreinið hlutfall (prósentu) sem fór í eftirfarandi verkefni:
      1. Ráðgjöf og eftirlit með afhendingarskyldum aðilum
      2. Frágangur og skráning skjalasafna
      3. Stjórnun
      4. Rannsóknir og miðlun safnkosts
      5. Afgreiðsla úr safnkosti
      6. Annað
      7. Samtals hlutfall:
  - b. Nei
8. Hver var rekstrarkostnaður héraðsskjalasafnsins árið 2016?
  - a. Rekstrarkostnaður í heild
  - b. Þar af launakostnaður
  - c. Þar af kostnaður við húsnæði (þ.m.t. leiga og önnur gjöld)
  - d. Þar af annar rekstrarkostnaður

9. Hversu mikið af rekstrarfé safnsins kemur frá Þjóðskjalasafni Íslands árið 2016 (bæði rekstrarstyrkur og verkefnastyrgur)?
  - a. Upphæð rekstrarstyrks
  - b. Upphæð verkefnastyrgs
  - c. Hlutfall styrkja frá Þjóðskjalasafni af rekstrarfé
10. Gefur safnið út ársskýrslu?
  - a. Já.
    - i. Á hvaða formi er skýrslan?
      - a. Ársskýrslan er prentuð
      - b. Ársskýrslan er gefin út á rafrænu formi
      - c. Ársskýrslan er bæði prentuð og gefin út á rafrænu formi
    - ii. Hverjum er skýrslan send?
  - b. Nei
11. Er til stofnsamþykkt fyrir héraðsskjalasafnið?
  - a. Já
  - b. Nei
12. Telur héraðsskjalavörður að þörf sé á fjölgun starfsfólks?
  - a. Já
    - i. Hve marga starfsmenn telur héraðsskjalavörður að þörf sé á og hvers vegna?
  - b. Nei
13. Athugasemdir eða skýringar um héraðsskjalasafn og rekstur þess

Húsnæði og skjalageymslur

Skýringar:

Í 18. gr. laga nr. 77/2014 um opinber skjalasöfn er kveðið á um að opinber skjalasöfn skuli „tryggja örugga varðveislu skjala sem eru á ábyrgð þeirra, óháð formi þeirra“. Jafnframt segir í 1. gr. reglugerðar nr. 283/1994 um héraðsskjalasöfn að þess skuli gætt að fyrir hendi sé fullnægjandi húsnæði héraðsskjalasafna. Skjalageymslur opinberra skjalasafna þurfa að vera þannig úr garði gerðar að þær tryggja örugga varðveislu skjala og að tryggt eins og mögulegt er að lágmarka tjón sem getur orðið á skjölum.

1. Hvar eru höfuðstöðvar safnsins og skjalageymslur?
  - a. Höfuðstöðvar, heimilisfang
  - b. Geymslur utan höfuðstöðva, tilgreinið heimilsfang/heimilisföng
2. Er safnið í eigin húsnæði eða leiguhúsnæði? Merkið við einn eða fleiri möguleika
  - a. Eigið húsnæði
  - b. Leiguhúsnæði (þ.m.t. ef húsnæði er leigt af opinberum aðila, t.d. sveitarfélagi)
3. Hvernig er aðstaða fyrir starfsfólk og gesti?
  - a. Rými fyrir vinnuáðstöðu, skrifstofu og gesti er aðskilið
  - b. Sameiginlegt rými fyrir vinnuáðstöðu og skrifstofu og sérstakt rými fyrir gesti
  - c. Sameiginlegt rými fyrir skrifstofu og gesti og sérstakt rými fyrir vinnuáðstöðu
  - d. Sameiginlegt rými fyrir vinnuáðstöðu, skrifstofu og gesti
4. Hver er fermetrafjöldi húsnæðis héraðsskjalasafns?
  - a. Fermetrar almennrar vinnuáðstöðu
  - b. Fermetrar skrifstofu

- c. Fermetrar geymslna
  - d. Fermetrar lestrarsalar / aðstöðu fyrir gesti og fræðimenn
  - e. Samtals fermetrafjöldi
5. Hversu margir hillumetrar eru í notkun og hversu margir hillumetrar eru lausir? (Hillumetri er mælieining sem vísar til þess magns skjala sem kemst fyrir í hillu sem er einn metri á breidd. Hefðbundin A4 skjalaaskja er 8 cm á breidd og eru 12 öskjur í einum hillumetra)
    - a. Fjöldi hillumetra í notkun
    - b. Laust hillupláss í hillumetrum
  6. eru skjöl varðveitt á annan hátt en í hillum, t.d. á vörubrettum?
    - a. Já
      - i. Hvernig eru skjölin varðveitt ef ekki í hillum?
      - ii. Hversu margir hillumetrar eru ekki í hillum?
    - b. Nei
  7. Telur héraðsskjalavörður að þörf sé á auknu geymsluplássi fyrir safnkost innan fimm ára?
    - a. Já
      - i. Hversu mikið geymslupláss í hillumetrum telur héraðsskjalavörður að þörf sé á næstu fimm árin og hvers vegna?
    - b. Nei
  8. Tryggja skjalageymslur að mati héraðsskjalavarðar varðveislu og öryggi safnkosts?
    - a. Já
    - b. Nei
      - i. Hvað þarf að bæta að mati héraðsskjalavarðar?
  9. Athugasemdir eða skýringar um húsnæði og skjalageymslur héraðsskjalasafns

Öryggisafritun og neyðaráætlanir

Skýringar:

Í 18. gr. laga nr. 77/2014 um opinber skjalasöfn segir að mikilvægustu skjöl safnanna skuli vera til á filmum, í rafrænu afriti eða á öðrum vörslumiðli og eintak afritanna varðveitt á öruggum stað utan höfuðstöðva þeirra“. Neyðaráætlanir og afritun mikilvægra skjala eru þáttur í að tryggja varðveislu safnkostsins.

1. Hefur mat á skjölum m.t.t. hamfara farið fram, þ.e. hvaða skjöl þarf að flytja og þá hvert?
  - a. Já
  - b. Nei
2. Er til staðar neyðaráætlun, þ.e. hvernig skuli bregðast við ef hamfarir verða?
  - a. Já
    - i. Til hvaða þátta í starfseminni tekur hún?
    - ii. Er neyðaráætlunin uppfærð reglulega?
    - iii. Er neyðaráætlunin geymd á sýnilegum stað?
    - iv. Er neyðaráætlunin kynnt nýjum starfsmönnum?
    - v. Hefur viðbragðsaðilum (t.d. lögreglu, slökkviliði) verið kynnt neyðaráætlunin?
  - b. Nei
3. Hefur afritun mikilvægra skjala, m.t.t. hamfara, farið fram?
  - a. Já

- i. Á hvaða formi eru afritin? Merkið við einn eða fleiri valmöguleika
    1. Á örfiljum
    2. Á rafrænu formi (t.d. skannaðar myndir)
    3. Á pappír
    4. Annað, hvað?
  - ii. Eru öryggisafritin vistuð innan eða utan safnsins? Merkið við einn eða fleiri valmöguleika
    1. Öryggisafrit eru vistuð innan héraðsskjalasafnsins
    2. Öryggisafrit eru vistuð utan héraðsskjalasafnsins
- b. Nei
4. Athugasemdir eða skýringar um öryggisafritun og neyðaráætlun héraðsskjalasafns

Afhendingarskrá

Skýringar:

Opinber skjalasöfn eiga skv. 2. tl. 1. mgr. 13. laga nr. 77/2014 um opinber skjalasöfn að hafa til reiðu skjöl og önnur gögn safnsins ásamt skrá og upplýsingum um þau fyrir þá sem nota vilja safnið. Aðfangabók eða afhendingarskrá er skrá sem opinber skjalasöfn halda til að hafa yfirlit yfir afhendingar til safnsins og safnkostinn. Í 9. gr. reglugerðar um héraðsskjalasöfn nr. 283/1994 segir héraðsskjalavörður skuli halda aðfangabók og skrá í hana jafnóðum og skjöl berast safninu.

1. Er haldin aðfangabók/afhendingarskrá
  - a. Já
    - i. Ef haldin er aðfangabók/afhendingarskrá merkið við þær upplýsingar sem skráðar eru:
      1. Afhendingaraðili
      2. Heiti skjalasafns
      3. Innihald
      4. Tímabil sem skjölin ná yfir
      5. Dags. viðtöku skjala
      6. Form skjalanna (pappír/rafrænt)
      7. Umfang afhendingar
      8. Annað, hvað
    - ii. Ef haldin er aðfangabók/afhendingarskrá, hvernig er hún færð?
      1. Í rafrænu forriti
        - a. Tilgreinið heiti forritsins sem afhendingarskráin er færð í?
        - b. Er aðfangabók/afhendingarskrá prentuð út?
          - i. Já
            1. Hvernig er útprintun aðfangabókar/afhendingarskrár?
              - a. Listi yfir afhendingar mánaðar eða árs
              - b. Prentaðar upplýsingar um einstakar afhendingar
              - c. Annað, hvað
            - ii. Nei
          2. Í handfærða bók

b. Nei

2. Athugasemdir eða skýringar um afhendingarskrá héraðsskjalasafns

Skráning og frágangur pappírsskjalasafna

Skýringar:

Opinber skjalasöfn eiga skv. 2. tl. 1. mgr. 13. gr. laga nr. 77/2014 um opinber skjalasöfn að hafa til reiðu skjöl og önnur gögn safnsins ásamt skráum og upplýsingum um þau fyrir þá sem nota vilja safnið. Reglur nr. 573/2015 gilda um frágang, skráningu og afhendingu pappírskjala afhendingarskyldra aðila.

1. Eru skjöl skráð skv. upprunareglu?
  - a. Já
  - b. Nei
2. Er stuðst við staðla Alþjóða skjalaráðsins við skráningu skjalasafna (ISAD(G), ISAAR (CPF))?
  - a. Já
  - b. Nei
3. Hvaða upplýsingar koma fram við skráningu í geymsluskrá, sbr. reglur nr. 572/2015 um frágang, skráningu og afhendingu pappírskjala afhendingarskyldra aðila? Merkið við einn eða fleiri valmöguleika.
  - a. Skjalamyndari
  - b. Afhendinganúmer
  - c. Öskjunúmer
  - d. Arkarnúmer
  - e. Tímabil
  - f. Innihald
  - g. Athugasemdir
  - h. Annað
    - i. Hvaða aðrar upplýsingar eru skráðar í geymsluskrá?
4. Er gerð skýrsla/greinargerð með hverju safni?
  - a. Já
    - i. Ef gerð er skýrsla/greinargerð, hvaða upplýsingar koma fram? Merkið við einn eða fleiri valmöguleika
      1. Upplýsingar um skjalamyndara
      2. Upplýsingar um skjalaflokka
      3. Ástands safnsins
      4. Vinnufyrirkomulag við skráningu og frágang safnsins
      5. Upplýsingar um hver skráir
      6. Annað, hvað?
  - b. Nei
5. Hvaða hugbúnaður er notaður við skjalaskráningu? Merkið við einn eða fleiri valmöguleika
  - a. FileMaker
  - b. Word
  - c. Excel
  - d. Handfærðar skrár
  - e. Annar hugbúnaður
    - i. Tilgreinið hvaða hugbúnaður er notaður við skjalaskráningu

6. Hvernig umbúðir eru notaðar við frágang pappírsskjalasafna?
  - a. Umbúðir sem uppfylla staðalinn ISO-9706
    - i. Hver er söluaðili eða framleiðandi umbúðanna
  - b. Aðrar umbúðir
    - i. Tilgreinið hvernig umbúðir eru notaðar og hver er söluaðili framleiðandi umbúðanna
  - c. Hef ekki upplýsingar um gæði umbúða
7. Er unnið að forvörslu og viðgerðum á skjölum á héraðsskjalasafninu?
  - a. Já
    - i. Hvernig er staðið að forvörslu og viðgerðum á skjölum? Merkið við einn eða fleiri valmöguleika
      1. Forvarsla og viðgerðir fara fram á safninu sjálfu
      2. Leitað til viðgerðarstofu Þjóðskjalasafns Íslands
      3. Leitað er til annarra utanaðkomandi forvarða
      4. Annað, hvað?
  - b. Nei
8. Athugasemdir eða skýringar um skráningu og frágang pappírsskjalasafna héraðsskjalasafns

Aðgengi að skjalaskrá

Skýringar:

Opinber skjalasöfn skulu skv. 2. tl. 1. mgr. 13. gr. laga nr. 77/2014 um opinber skjalasöfn hafa skrár og upplýsingar til reiðu fyrir þá sem vilja nota safnkostinn.

1. Hvernig er aðgengi notenda að skjalaskrá? Merkið við einn eða fleiri valmöguleika.
  - a. Skjalaskrár eru aðgengilegar á vef
  - b. Skjalaskrár eru aðgengilegar útprentaðar á lestrarsal
  - c. Skjalaskrár eru gefnar út á prenti
  - d. Skjalaskrár eru ekki aðgengilegar notendum
2. Eru tekin öryggisafrit af skjalaskrá?
  - a. Já
    - i. Hvernig er staðið að öryggisafritun? Merktu við einn eða fleiri valmöguleika.
      1. Afrit eru tekin af skjalaskrá á rafrænu formi
      2. Afrit eru tekin af skjalaskrá á pappírformi
    - ii. Hversu oft eru öryggisafrit tekin?
    - iii. Eru öryggisafritin vistuð innan eða utan safnsins? Merktu við einn eða fleiri valmöguleika
      1. Öryggisafrit eru vistuð innan héraðsskjalasafnsins
      2. Öryggisafrit eru vistuð utan héraðsskjalasafnsins
  - b. Nei
3. Athugasemdir eða skýringar um aðgengi að skjalaskrá héraðsskjalasafns

Safnkostur

Skýringar:

Opinber skjalasöfn eiga skv. 1. tl. 1. mgr. 13. gr. laga nr. 77/2014 um opinber skjalasöfn að „taka við og heimta inn skjöl og varðveita þau og önnur gögn frá afhendingarskyldum aðilum sem hafa að geyma upplýsingar sem þýðingu hafa fyrir stjórnsýslu eða hagsmuni og réttindi borgaranna eða hafa

sögulegt gildi“. Þá skulu opinber skjalasöfn skv. 6. tl. sömu greinar laganna „leitast við að afla annarra heimilda en frá afhendingarskyldum aðilum til að tryggja sem best að heimildir um þjóðarsöguna varðveitist“.

1. Hver er heildarsafnkostur pappírsskjalasafna í hillumetrum? (Hillumetri er mælieining sem vísar til þess magns skjala sem kemst fyrir í hillu sem er einn metri á breidd. Hefðbundin A4 skjalaaskja er 8 cm á breidd og eru 12 öskjur í einum hillumetra)
  - a. Þar af heildarsafnkostur pappírsskjalasafna afhendingarskyldra aðila í hillumetrum
  - b. Þar af heildarsafnkostur einkaskjalasafna á pappír í hillumetrum
2. Hver er fjöldi heildarhillumetra fullskráðra pappírsskjalasafna (með fullskráningu er átt við að gengið sé frá skjölum og þau skráð skv. reglum nr. 573/2015 um frágang, skráningu og afhendingu pappírsskjala afhendingarskyldra aðila)
3. Hver er fjöldi heildarhillumetra grófskráðra pappírsskjalasafna (með grófskráningu er t.d. átt við að lægsta skráningarstig sé innihald einnar öskju. Upplýsingar um innihald hvernar öskju getur verið að finna í afhendingarskrá, skjalaskrá eða í öðrum gögnum safnsins)
4. Hver er fjöldi heildarhillumetra óskráðra og ófrágenginna pappírsskjalasafna (með óskráðu og ófrágengnu pappírsskjalasafni er átt við að skjalasafnið hefur ekki verið komið fyrir í skjalaumbúðum og innihald hvernar öskju er ekki skráð)
5. Hvernig hafa árlegar afhendingar pappírsskjalasafna verið árið 2016?
  - i. Fjöldi í heild
  - ii. Fjöldi afhendinga frá afhendingarskyldum aðilum
  - iii. Fjöldi afhendinga frá einkaaðilum
  - iv. Hillumetrar afhentra skjalasafna í heild
  - v. Hillumetrar afhentra skjalasafna afhendingarskyldra aðila
  - vi. Hillumetrar afhentra skjalasafna einkaaðila
6. Hvernig hafa árlegar afhendingar pappírsskjalasafna verið árið 2015:
  - i. Fjöldi í heild
  - ii. Fjöldi afhendinga frá afhendingarskyldum aðilum
  - iii. Fjöldi afhendinga frá einkaaðilum
  - iv. Hillumetrar afhentra skjalasafna í heild
  - v. Hillumetrar afhentra skjalasafna afhendingarskyldra aðila
  - vi. Hillumetrar afhentra skjalasafna einkaaðila
7. Hvernig hafa árlegar afhendingar pappírsskjalasafna verið árið 2014:
  - i. Fjöldi í heild
  - ii. Fjöldi afhendinga frá afhendingarskyldum aðilum
  - iii. Fjöldi afhendinga frá einkaaðilum
  - iv. Hillumetrar afhentra skjalasafna í heild
  - v. Hillumetrar afhentra skjalasafna afhendingarskyldra aðila
  - vi. Hillumetrar afhentra skjalasafna einkaaðila
8. Tekur héraðsskjalasafnið við rafrænum gögnum til varðveislu (hér er einnig átt við rafræn gögn berast með pappírsskjölum, t.d. disklinar, geisladiskar o.s.frv.)?
  - a. Já
    - i. Hvernig eru rafræn gögn varðveitt? Merkið við einn eða fleiri valmöguleika
      1. Samkvæmt reglum nr. 100/2014 um afhendingu á vörsluútgáfum gagna úr rafrænum gagnakerfum afhendingarskyldra aðila.
      2. Í þeim skráarsniðum sem þau voru mynduð í.

- i. Tilgreinið hvar aðfangastefnuna er að finna, hvenær hún var samþykkt og hverjir samþykktu hana.

b. Nei

10. Athugasemdir eða skýringar um safnkost héraðsskjalasafns

Lestrarsalur og notkun safnkosts

Skýringar:

Opinberum skjalasöfnum ber skv. 2. tl. 1. mgr. 13. gr. laga nr. 77/2014 um opinber skjalasöfn að skapa safngestum aðstöðu til að nota skjöl safnsins, þ.m.t. til vísindalegra rannsókna og fræðiiðkana. Á lestrarsal eða lesstofu skjalasafna er safngestum m.a. sköpuð aðstaða til að nýta safnkostinn.

1. Hefur héraðsskjalasafnið sérstaka aðstöðu (t.d. lestrarsal) fyrir safngesti til að skoða skjöl úr safnkostinum?
  - a. Já
    - i. Hver er fjöldi sæta/plássu á lestrarsal fyrir gesti/fræðimenn?
    - ii. Hversu margar klukkustundir er lestrarsalur opinn á viku?
    - iii. Hver er fjöldi gesta á lestrarsal á árinu 2016?
      1. Fjöldi
      2. Hef ekki yfirlit
    - iv. Er lestrarsalur samnýttur með öðrum?
      1. Já
        - a. Með hverjum er lestrarsalur samnýttur?
      2. Nei
    - v. Er stöðug vakt á lestrarsalnum/lesstofunni?
      1. Já
      2. Nei
        - a. Ef nei, hvernig er öryggi safnkosts gætt á lestrarsal?
  - b. Nei
    - i. Ef nei, hvernig aðstaða er fyrir safngesti til að skoða skjöl úr safnkostinum?
2. Hver var fjöldi afgreiddra skjalaeininga á til gesta safnsins / á lestrarsal á árinu 2016? Með einni skjalaeiningu er átt við t.d. öskju eða bók sem er afgreidd til notkunar á lestrarsal)
  - a. Fjöldi
  - b. Hef ekki yfirlit
3. Hver var fjöldi millisafnalána / lána til skjalamyndara á árinu 2016 (þ.m.t. til vörslustofnana)?
  - a. Fjöldi
  - b. Hef ekki yfirlit
4. Hver var fjöldi millisafnalána sem héraðsskjalasafnið fékk frá öðrum vörslustofnunum (t.d. öðrum héraðsskjalasöfnum, Þjóðskjalasafni, handritasafni Landsbókasafns)
  - a. Fjöldi
  - b. Hef ekki yfirlit
5. Hversu mörgum fyrirspurnum var svarað skriflega árið 2016?
  - a. Fjöldi
  - b. Hef ekki yfirlit
6. Athugasemdir eða skýringar um lestrarsal og notkun safnkosts héraðsskjalasafns

Miðlun safnkostsins

Skýringar:

Í 20. gr. laga nr. 77/2014 um opinber skjalasöfn er kveðið á um að opinber skjalasöfn skuli „vinna að því að gera mikilvæg skjöl aðgengileg almenningi, svo sem á vef sínum eða með öðrum hætti, og veita fræðslu um sögu þjóðarinnar eða byggðarlaga á grundvelli skjala í vörslu þeirra“. Miðlun safnkosts og fræðsla getur verið með sýningum, útgáfu á prenti, miðlun á vef, móttöku skólahópa og annarra hópa eða með öðrum hætti.

1. Hefur héraðsskjalasafnið sett upp sýningar, annað hvort á eigin vegum eða í samstarfi við aðra?
    - a. Já
      - i. Hversu margar sýningar hefur héraðsskjalafnið sett upp árið 2016?
        - a. Hefur safnið yfirlit yfir fjölda sýninga árið 2016?
        - b. Hver var fjöldi sýninga?
        - c. Hver var fjöldi gesta á sýningarnar?
      - ii. Hversu margar sýningar hefur héraðsskjalafnið sett upp árið 2015
        - a. Hefur safnið yfirlit yfir fjölda sýninga árið 2015?
        - b. Fjöldi sýninga
        - c. Hver var fjöldi gesta á sýningarnar?
      - iii. Hversu margar sýningar hefur héraðsskjalafnið sett upp árið 2014
        - a. Hefur safnið yfirlit yfir fjölda sýninga árið 2014?
        - b. Fjöldi sýninga
        - c. Hver var fjöldi gesta á sýningarnar?
    - b. Nei
  2. Sinnir héraðsskjalasafnið kynningum á safni og safnkosti gagnvart hópum (skólahópum og öðrum gestum), annað hvort með því að taka á móti hópum eða fara út fyrir safnið til kynningar?
    - a. Já
      - i. Hefur safnið yfirlit yfir fjölda nemenda og annarra gesta árið 2016?
      - ii. Fjöldi nemenda árið 2016
      - iii. Fjöldi annarra gesta árið 2016
    - b. Nei
  3. Tók héraðsskjalasafnið þátt í sýningum annarsstaðar en í eigin húsnæði á árinu 2016.
    - a. Já
      - i. Teljið upp hvaða sýningar héraðsskjalasafnið hefur tekið þátt í sem eru utan eigin húsnæðis
    - b. Nei
2. Hefur héraðsskjalasafnið sérstaka vefsíðu / vefsíður?
    - a. Já
      - i. Hvert er veffangið / hver eru vefföngin?
      - ii. Hefur safnið yfirlit yfir notkun á vefsíðunni / vefsíðunum árið 2016?
      - iii. Hver er fjöldi notenda (Users) á vefsíðunni / vefsíðunum árið 2016
      - iv. Fjöldi innlita (Sessions) á vefsíðunni / vefsíðunum árið 2016
      - v. Fjöldi flettinga (Pageviews) á vefsíðunni / vefsíðunum árið 2016
    - b. Nei
  3. Vinnur héraðsskjalasafnið stafrænar endurgerðir af safnkostinum?
    - a. Já

- i. Hvernig eru stafrænar endurgerðir unnar? Merkið við einn valkost eða fleiri.
    - a. Skönnuð / ljósmynduð afrit af skjölum (þ.m.t. ljósmyndir)
    - b. Innslegnar heimildir í gagnagrunni (dæmi manntal.is)
    - c. Uppskriftir skjala
    - d. Annað, hvað?
  - ii. Ef stafrænar endurgerðir eru unnar hver er heildarfjöldi þeirra í lok árs 2016?
    - a. Hefur safnið yfirlit yfir heildarfjölda stafrænna endurgerða í lok árs 2016?
    - b. Fjöldi skannaðra / ljósmyndaðra afrita af skjölum (þ.m.t. ljósmyndum)
    - c. Fjöldi innsleginna færslna í gagnagrunni (dæmi manntal.is)
    - d. Fjöldi uppskrifaðra skjala
    - e. Annað, hvað?
- b. Nei
4. Birtir héraðsskjalasafnið stafrænar endurgerðir úr safnkosti á vefnum?
- a. Já
    - i. Hvernig eru stafrænar endurgerðir birtar?
      - a. Skönnuð / ljósmynduð afrit af skjölum (þ.m.t. ljósmyndum)
      - b. Innslegnar heimildir í gagnagrunni (dæmi manntal.is). Tilgreinið heiti heimildar
      - c. Uppskriftir skjala
      - d. Annað, hvað?
  - b. Nei
5. Gefur héraðsskjalasafnið út prentaðar frumheimildir?
- a. Já
    - i. Teljið upp útgáfu prentaðra frumheimilda (bækur og greinar) og fjölda útgefina blaðsíðna 2016
    - ii. Teljið upp útgáfu prentaðra frumheimilda (bækur og greinar) og fjölda útgefina blaðsíðna 2015
    - iii. Teljið upp útgáfu prentaðra frumheimilda (bækur og greinar) og fjölda útgefina blaðsíðna 2014
    - iv. Hvenær voru síðast gefnar út prentaðar frumheimildir? Tilgreinið ár
  - b. Nei
6. Gefur héraðsskjalasafnið út niðurstöður rannsókna (bækur og fræðigreinar) sem unnar hafa verið á safninu, þ.m.t. í samstarfi við aðra?
- a. Já
    - i. Teljið upp útgáfu rannsókna (bækur og greinar) og fjölda útgefina blaðsíðna 2016
    - ii. Teljið upp útgáfu rannsókna (bækur og greinar) og fjölda útgefina blaðsíðna 2015
    - iii. Teljið upp útgáfu rannsókna (bækur og greinar) og fjölda útgefina blaðsíðna 2014
    - iv. Hvenær voru síðast gefnar út rannsóknir? Tilgreinið ár
  - b. Nei
7. Athugasemdir eða skýringar um miðlun safnkosts héraðsskjalasafns

Rannsóknir

Skýringar:

Í 5. tl. 1. mgr. 13. gr. laga nr. 77/2014 segir að opinber skjalasöfn skuli „gangast fyrir rannsóknnum sem tengjast safnkosti skjalasafna, sbr. 1. tölul., eftir því sem fjárheimildir leyfa á hverjum tíma“. Með rannsókn er átt við afmarkað viðfangsefni sem tengist safnkosti skjalasafna og felur í sér gagnrýna umfjöllun, greiningu og úrvinnslu fræðilegra heimilda.

1. Stundaði héraðsskjalasafnið rannsóknir eða athuganir í tengslum við safnkost árið 2016?
  - a. Já
    - i. Tilgreinið heiti rannsóknar / rannsókna og markmið hennar / þeirra
  - b. Nei
2. Vann héraðsskjalasafnið að rannsóknnum í samstarfi við aðra á árinu 2016?
  - a. Já
    - i. Tilgreinið samstarfsaðila heiti rannsóknar / rannsókna og markmið hennar / þeirra
  - b. Nei
3. Athugasemdir eða skýringar um rannsóknir héraðsskjalasafns

Eftirlit með afhendingarskyldum aðilum

Skýringar:

Opinberum skjalasöfnum ber skv. 4. tl. 1. mgr. 13. gr. laga nr. 77/2014 um opinber skjalasöfn að hafa eftirlit með skjalavörslu og skjalastjórn afhendingarskyldra aðila en í lögnum segir að opinber skjalasöfn skuli: „hafa eftirlit með framkvæmd afhendingarskyldra aðila á lögum þessum, reglugerðum sem ráðherra setur á grundvelli þeirra og á reglum sem settar eru skv. 8. gr.“. Eftirlit opinberra skjalasafna getur m.a. falist í úttektum á skjalavörslu og skjalastjórn afhendingarskyldra aðila og skulu opinber skjalasöfn fá aðgang að starfsstöðvum afhendingarskyldra aðila í þágu eftirlitsins sbr. 4. tl. 1. mgr. 13. gr. laga um opinber skjalasöfn. Skv. 3. mgr. 22. gr. laganna ber afhendingarskyldum aðilum að haga skjalastjórn og skjalavörslu með þeim hætti sem segir í reglum sem settar eru á grundvelli laganna og er það hlutverk opinberra skjalasafna að hafa eftirlit með því.

1. Hve margir afhendingarskyldir aðilar eru innan umdæmis héraðsskjalasafnsins í lok árs 2016?
  - a. Tilgreinið fjölda
  - b. Hef ekki yfirlit
2. Hefur héraðsskjalasafnið samþykkt málalykla frá afhendingarskyldum aðilum skv. reglum nr. 572/2015 um málalykla afhendingarskyldra aðila (áður reglum nr. 622/2010)?
  - a. Já
    - i. Hve marga málalykla hefur héraðsskjalasafnið samþykkt? (Ef engir málalyklar voru samþykktir 2014-2016 skrifið 0 í dálkana)
      - a. 2016, fjöldi
      - b. 2015, fjöldi
      - c. 2014, fjöldi
      - d. Ef engir málalyklar voru samþykktir 2014-2016 tilgreinið ár þegar málalykill var samþykktur síðast og hversu margir þeir voru á því ári.
        - a. Ár
        - b. Fjöldi

- b. Nei
3. Hefur héraðsskjalasafnið samþykkt skjalavistunaráætlanir frá afhendingarskyldum aðilum skv. reglum nr. 571/2015 um skjalavistunaráætlanir afhendingarskyldra aðila (áður reglum nr. 623/2010)?
- a. Já
    - i. Hve margar skjalavistunaráætlanir hefur héraðsskjalasafnið samþykkt? (Ef engar skjalavistunaráætlanir voru samþykktar 2014-2016 skrifið 0 í dálkana)
      - a. 2016, fjöldi
      - b. 2015, fjöldi
      - c. 2014, fjöldi
      - d. Ef engar skjalavistunaráætlanir voru samþykktar 2014-2016 tilgreinið ár þegar skjalavistunaráætlun var samþykkt síðast og hversu margar þær voru á því ári.
        - a. Ár
        - b. Fjöldi
  - b. Nei
4. Hefur héraðsskjalasafnið tekið við tilkynningum um rafræna gagnagrunna og skrár frá afhendingarskyldum aðilum skv. reglum nr. 625/2010 um tilkynningu rafrænna skráa og gagnagrunna afhendingarskyldra aðila?
- a. Já
    - i. Hversu margar tilkynningar um rafræna gagnagrunna og skrár hefur héraðsskjalasafnið tekið við? (Ef ekki var tekið við neinum tilkynningum 2014-2016 skrifið 0 í dálkana)
      - a. 2016, fjöldi
      - b. 2015, fjöldi
      - c. 2014, fjöldi
      - d. Ef ekki var tekið við tilkynningum um rafræna gagnagrunna og skrár 2014-2016 tilgreinið ár þegar síðast var tekið við tilkynningu og hversu margar þær voru á því ári.
        - a. Ár
        - b. Fjöldi
    - e.
  - b. Nei
5. Hefur héraðsskjalasafnið tekið við tilkynningum um rafræn skjalavörslukerfi frá afhendingarskyldum aðilum skv. reglum nr. 624/2010 um tilkynningu og samþykkt rafrænna skjalavörslukefa afhendingarskyldra aðila?
- a. Já
    - i. Hversu margar tilkynningar um rafræn skjalavörslukerfi hefur héraðsskjalasafnið tekið við? (Ef ekki var tekið við neinum tilkynningum 2014-2016 skrifið 0 í dálkana)
      - a. 2016, fjöldi
      - b. 2015, fjöldi
      - c. 2014, fjöldi

- d. Ef ekki var tekið við tilkynningum um rafræn skjalavörslukerfi 2014-2016 tilgreinið ár þegar síðast var tekið við tilkynningu og hversu margar þær voru á því ári.
    - a. Ár
    - b. Fjöldi
  - b. Nei
- 6. Hefur héraðsskjalasafnið samþykkt rafræn skjalavörslukerfi frá afhendingarskyldum aðilum skv. reglum nr. 624/2010 um tilkynningu og samþykkt rafrænna skjalavörslukefa afhendingarskyldra aðila?
  - a. Já
    - i. Hversu mörg rafræn skjalavörslukerfi hefur héraðsskjalasafnið samþykkt? (Ef engin rafræn skjalavörslukerfi voru samþykkt 2014-2016 skrifið 0 í dálkana)
      - a. 2016, fjöldi
      - b. 2015, fjöldi
      - c. 2014, fjöldi
      - d. Ef ekkert rafrænt skjalavörslukerfi var samþykkt 2014-2016 tilgreinið ár þegar síðast var tekið við tilkynningu og hversu mörg þau voru á því ári.
        - a. Ár
        - b. Fjöldi
    - b. Nei
  - 7. Hefur héraðsskjalasafnið samþykkt skjalageymslur hjá afhendingarskyldum aðilum?
    - a. Já
      - i. Hversu margar skjalageymslur hefur héraðsskjalasafnið samþykkt? (Ef engar skjalageymslur voru samþykktar 2014-2016 skrifið 0 í dálkana)
        - a. 2016, fjöldi
        - b. 2015, fjöldi
        - c. 2014, fjöldi
        - d. Ef engin skjalageymsla var samþykkt 2014-2016 tilgreinið ár þegar skjalageymsla var samþykkt síðast og hversu margar þær voru á því ári.
          - a. Ár
          - b. Fjöldi
      - b. Nei
    - 8. Hefur héraðsskjalasafnið gert úttektir á skjalavörslu og skjalastjórn afhendingarskyldra aðila?
      - a. Já
        - i. Hvernig hafa úttektirnar verið framkvæmdar?
          - a. Með eftirlitsheimsóknum til afhendingarskyldra aðila.
            - a. Hversu margar eftirlitsheimsóknir voru á árin 2014-2016?
              - i. Fjöldi 2016
              - ii. Fjöldi 2015
              - iii. Fjöldi 2014
          - b. Með rafrænum könnunum sem sendar eru til afhendingarskyldra aðila.

- a. Hversu margar rafrænar kannanir hafa verið gerðar 2014-2016.
  - c. Annað, hvað?
  - b. Nei
9. Athugasemdir eða skýringar um eftirlits héraðsskjalasafns með afhendingarskyldum aðilum

Ósk um fylgiskjöl

Vinsamlegast sendið í rafrænu eintaki eftirfarandi ef umbeðið efni er fyrir hendi á netfangið njordur@skjalasafn.is. Merkið við þau fylgiskjöl sem send eru:

1. Einn málalykill frá afhendingarskyldum aðila sem héraðsskjalasafnið hefur samþykkt árið 2016. Ef enginn málalykill var samþykktur árið 2016 skal senda einn samþykktan málalykil frá öðru ári.
2. Ein skjalavistunaráætlun frá afhendingarskyldum aðila sem héraðsskjalasafnið hefur samþykkt árið 2016. Ef engin skjalavistunaráætlun var samþykkt árið 2016 skal senda eina skjalavistunaráætlun frá öðru ári.
3. Upplýsingar um skjalageymslu sem héraðsskjalasafnið hefur samþykkt árið 2016 þar sem fram koma upplýsingar um hita- og rakastig, stærð, gólfefni, frágang vatnsleiðslna o.s.frv. Ef engin skjalageymsla var samþykkt árið 2016 skal senda upplýsingar um samþykta skjalageymslu frá öðru ári.
4. Tvær geymsluskrár fyrir fullfrágengin skjalasöfn á árunum 2015-2016. Ef engin skjalasöfn voru fullfrágengin á árunum 2015-2016 skal senda tvær geymsluskrár fyrir fullfrágengin skjalasöfn frá öðrum árum.
5. Ein skýrsla úr eftirlitsheimsókn árin 2014-2016. Ef ekki voru farnar eftirlitsheimsóknir á þessum árum þá skal senda skýrslu úr eftirlitsheimsókn frá öðrum árum.
6. Ein skýrsla úr rafrænni eftirlitskönnun 2014-2016. Ef ekki var gerð rafræn eftirlitskönnun á þessum árum skal senda skýrslu úr eftirlitskönnun frá öðrum árum.
7. Neyðaráætlun héraðsskjalasafns.
8. Samþykkt / stofnskrá héraðsskjalasafns.
9. Ársskýrsla héraðsskjalasafns 2016.

Fylgiskjal 2 – Athugasemdir Héraðsskjalasafns Svarfdæla við fyrstu drög að skýrslu

Þjóðskjalasafn Íslands

Laugarvegi 162

105 Reykjavík

Dalvíkurbyggð, 30.08.2018

Efni: Athugasemdir við skýrslu Þjóðskjalasafns Íslands sem send var 7. Júlí 2018

Mig langar að byrja á því, sem ég hefði auðvitað átt að byrja á að gera þegar ég tók könnunina á sínum tíma, að áréttu nokkur atriði. Undirrituð hafði aðeins verið í starfi héraðsskjalavarðar í rúma 3 mánuði, og þá, eins og nú, aðeins skipuð 50% starfshlutfall. Á þessum tíma var enn margt sem ég átti eftir ólært í starfi og segja má að faglegar þekkingarforsendur hafi ekki verið til staðar við svörun margra spurninga í könnuninni. Ég veit að þetta breytir engu eftir á að hyggja en ég finn mig knúna til að koma þessu á framfæri með einhverjum hætti.

Þegar fyrirhugað er að birta skýsluna opinberlega og ég tala nú ekki um að senda hana á alla sveitastjórnarmeðlimi, gæti þessi samantekt gefið mjög skakka mynd af raunstöðu Héraðsskjalasafns Svarfdæla í dag. Með þessu vil ég meina að birting kemur að öllum líkindum til að vera skaðleg fremur en uppbyggileg fyrir safnið og ímynd þess í sveitafélaginu. Hugsanlega var það rangt af mér að taka þátt í könnuninni miðað við stöðuna á þessum tíma.

Nokkur atriði langar mig þó að biðja um leiðréttingu á þar sem ég sé í dag að ég hef svarað rangt af þekkingarleysi.

1. Héraðsskjalasafn Svarfdæla notar og skráir arkarnúmer.
2. Tekið er á móti rafrænum gögnum í formi ljósmynda, hljóð- og myndefnis og gögnum sem m.a. er skilað inn á geisladisk en síðar fært á rafrænt form.
3. Safnið starfar eftir samþyktri aðfangastefnu við söfnun og varðveislu einkaskjalasafna.
4. Síðan ég tók við hef ég ekki samþykkt málalykil eða skjalavistunaráætlanir en það hefur verið gert á safninu fyrir ársbyrjun 2016 þegar ég tók til starfa.

Önnur athugasemd sem mig langar að koma á framfæri er að undirritaðri var ekki kunnugt um að það væri á hennar herðum að taka við tilkynningu um rafrænt skjalavörslukerfi afhendingaskilda aðilla þar sem hún stóð í þeirri merkingu að það væri á ábyrgð þeirra að skila inn tilkynningu til héraðsskjalasafns.

Héraðsskjalavörður Svarfdæla skrifaði undir sameiginlegt bréf frá öllum héraðsskjalavörðum á landinu og væntir þess að fá einnig viðbrögð við því áður en langt um líður.

Með kveðju,

Björk Hólm Þorsteinsdóttir
Forstöðumaður Bókasafns Dalvíkurbyggðar og
héraðsskjalavörður Héraðsskjalasafns Svarfdæla